

Rätten att få

Samspela med andra

- Vilka samspelar vår uppdragsgivare med?
- På vilket sätt möjliggör vi samspel med uppdragsgivaren?
- Vad kan vi lära av varandra för att öka samspel?

Rätten att få Uttrycka värderingar och känslor

- Om vad uttrycker hen värderingar och känslor?
- På vilket sätt uttrycks värderingar och känslor?
- Varför uttrycker hen vissa värderingar och känslor i vissa situationer men inte i andra?
- Om värderingar och känslor inte uttrycks, vilka hjälpmedel behövs?
- Vad krävs av oss för att hen ska uttrycka sina värderingar och känslor i fler situationer?

Rätten att få

Använda sitt kommunikationssätt hela tiden

- Finns det situationer där vi utgår mer från vårt eget kommunikationssätt än uppdragsgivarens? Vilka är dessa situationer?
- Vad krävs av oss, både individuellt och som grupp, för att personen alltid ska få använda sitt eget kommunikationssätt?

Rätten att få
Veta vad som händer

- Hur ber uppdragsgivaren om uppmärksamhet?
- Ger vi den uppmärksamhet som hen ber om?
- Berättar vi vad som händer i de vardagliga situationerna så uppdragsgivaren får både förberedas och vara delaktig?

Rätten att få

Bli lyssnad på och få ett svar även
om svaret blir nej

- Finns det situationer där risken att du inte lyssnar är extra stor?
- Ge exempel på när du inte agerat så uppdragsgivaren känt sig hörd? Vad kan du lära dig av det? Hur kommer du agera i stället utifrån din lärdom?

Rätten att få

Be om det jag vill ha

- Kan uppdragsgivaren be om allt som hen vill ha eller är det begränsat till vissa saker? Vad beror det i så fall på? Hur kan vi förbättra uppdragsgivarens möjligheter att be om det hen vill ha oavsett vad det är?
- I vilka situationer är det svårare för uppdragsgivaren att be om det hen vill ha? Vad beror det på? Vad kan vi göra åt det?
- Kan hen be vem som helst om det hen vill ha? Om inte, vad beror det på? Vad kan vi göra så hen kan be fler personer om det hen vill ha?

Rätten att få

Be om och få information

- Kan uppdragsgivaren be om information om planer och rutiner som rör hen?
- Informeras hen om planer och rutiner? På vilket sätt?
- Hur kan vi vara säkra på att vi informerar på ett sätt som hen förstår?

Rätten att få
Bli pratad med, inte om

- Finns det situationer där uppdragsgivaren riskeras att pratas om i stället för med?
- Vad kan du göra när du märker att det sker?
- Vad kan arbetslaget göra tillsammans för att det inte ska ske?

Rätten att få

Bli tilltalad på ett respektfullt sätt

- Hur tilltalar vi uppdragsgivaren? På vilket sätt är det respektfullt?
- Är vi säkra på att uppdragsgivaren upplever det som respektfullt?
- Finns det situationer där hen inte har blivit tilltalad på ett respektfullt sätt av oss eller andra i omgivningen? Hur förebygger vi det? Vad gör vi om det händer?
- När finns det risk att respekten tappas och vad kan vi göra för att förhindra det?

Rätten att få
Insatser för att stötta
kommunikationen

- Vilka insatser behövs för att uppdragsgivaren ska få utveckla sin kommunikationsförmåga?
- Vilka kommunikativa behov är viktiga att vi hjälper personen att utveckla? Hur säkerställer vi att det är rätt insats vi väljer?

Rätten att få

Delta i samtal med meningsfullt innehåll

- Får uppdragsgivaren delta i samtal som hen tycker har meningsfullt innehåll?
- Hur vet vi att hen uppfattar samtalen som meningsfulla?
- Hur kan vi se om antalet meningsfulla samtal ökar?

Rätten att få

Vara i en kommunikativ miljö

- Vilka miljöer är kommunikativt tillgängliga?
Vad innebär det?
- Vilka miljöer är inte kommunikativt tillgängliga för personen?
- Hur gör vi fler miljöer kommunikativt tillgängliga?

Rätten att få Ha fungerande kommunikationshjälpmedel

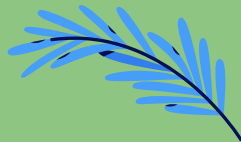

- Är hjälpmedlet tillgängligt hela tiden? Om inte, varför?
- Hur kan det i så fall bli tillgängligt hela tiden?
- Finns det situationer där hjälpmedlet inte fungerar? Vad beror det på? Vad kan vi göra för att det alltid ska finnas fungerade kommunikationshjälpmedel?

Rätten att få

Säga nej

- Hur säger uppdragsgivaren nej till föremål och handlingar?
- Blir hen lyssnad på i sitt nej?
- Sägar hen nej på ett sätt som fler än du själv förstår? Om inte, vad beror det på?

Rätten att få

Säga vad jag tycker

- Hur uttrycker uppdragsgivaren sina åsikter?
- Har hen åsikter som du tror hen inte uttrycker? Hur kan vi stötta och utveckla hens kommunikation så hen kan uttrycka fler åsikter?

Rätten att få

Möjlighet att välja

- Vilka val kan uppdragsgivaren göra?
- Vilka val är viktiga för hen?
- Hur kan vi öka hens möjlighet att göra egna val?
- Vad krävs i form av hjälpmedel för att det ska bli möjligt?
- Vad krävs av oss som samtalspartner för att göra val möjliga?